

Meble kolbuszowskie na wystawie w Muzeum Zamkowym w Sandomierzu

Meble kolbuszowskie na wystawie w Muzeum Zamkowym w Sandomierzu

Muzeum Zamkowe w Sandomierzu zaprasza na wystawę czasową „Mit mebli kolbuszowskich”. Uroczysty wernisaż odbędzie się 7 listopada (piątek), o godz. 18:00, a ekspozycja będzie dostępna dla zwiedzających do 29 marca 2026 r. Projekt realizowany jest we współpracy z Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej.

Głównym założeniem przygotowywanej ekspozycji jest przybliżenie twórczości meblarskiej związanej z warsztatem kolbuszowskim oraz zwrócenie uwagi na konieczność podniesienia świadomości ekologicznej – w kontekście Puszczy Sandomierskiej, miejsca, z którego pochodził surowiec do wykonania tych mebli.

Wystawa zostanie poświęcona często pomijanemu, a jednocześnie wzbudzającemu liczne kontrowersje tematowi wytwórczości stolarskiej w Kolbuszowej oraz wywodzącemu się stąd terminowi „mebli kolbuszowskich”.

Historia

Ośrodek meblarski w Kolbuszowej działał głównie na przestrzeni XVIII i XIX w. (znane są przykłady mebli jeszcze z początków XX w.) i był związany z czołowymi rodami magnackimi dawnej Rzeczypospolitej. Od 1616 r. Kolbuszowa należała do dóbr Lubomirskich, później – na krótki czas – do Sanguszków, a następnie do Tyszkiewiczów.

Rozwojowi ośrodka w pierwszej, a zwłaszcza w drugiej połowie XVIII w., sprzyjało korzystne położenie w obrębie Puszczy Sandomierskiej, z której pochodził surowiec, oraz w pobliżu dorzecza Wisły, umożliwiającego transport wytwarzanych sprzętów m.in. do Krakowa, Warszawy i Gdańska.

Odbiorcami mebli byli magnaci, średniozamożna szlachta i mieszczaństwo. Popularność tych wyrobów oraz ich rozpowszechnienie na terenie całej ówczesnej Polski przyczyniły się do wyodrębnienia specyficznego typu „mebla kolbuszowskiego”.

Bogactwo wiedzy

Na ekspozycji zaprezentowanych zostanie ponad czterdzieści zabytkowych mebli związanych z warsztatem kolbuszowskim, a także obrazy i fotografie ilustrujące historię meblarstwa. Ponadto odtworzony zostanie warsztat stolarski, co z pewnością będzie cieszyło się dużą popularnością wśród najmłodszych zwiedzających. Pojawią się również elementy związane z technologią wykonywania mebli oraz ich zdobienia.

Przyroda

Na ekspozycji zaprezentowana zostanie również historia oraz charakterystyka przyrodnicza Puszczy Sandomierskiej, podkreślająca związki człowieka z otaczającym go światem, z którego czerpano surowce – jak w przypadku stolarzy kolbuszowskich. Oprócz wielkoformatowych fotografii puszczy pokazane zostaną reprezentatywne gatunki flory i fauny, ze szczególnym uwzględnieniem drzew wykorzystywanych w produkcji mebli. Poruszone zostaną również wątki ekologiczne, m.in. wpływ zmian klimatycznych i działalności człowieka na przekształcenia drzewostanu Puszczy Sandomierskiej oraz próby jego regeneracji.

Wydarzenia towarzyszące

W ramach wystawy planowane jest wydanie katalogu oraz organizacja wydarzeń związanych zarówno z meblami kolbuszowskimi, jak i tematyką ekologiczną oraz zmianami klimatycznymi – na przykładzie Puszczy Sandomierskiej. Część działań edukacyjnych skoncentruje się na zagadnieniach ekologicznych. Cykl wykładów tematycznych obejmujący historię sztuki, meblarstwa oraz przyrodę i ekologię dopełni tę ekspozycję. Odbędą się trzy wykłady tematyczne, oprowadzania kuratorskie, zajęcia edukacyjne oraz seminarium muzealne.

Wyjątkowe eksponaty

Na ekspozycji oraz w publikacji towarzyszącej zaprezentowane zostały obiekty lub wizerunki obiektów pochodzące z Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej, Muzeum Warszawy, Muzeum Narodowego w Kielcach, Muzeum - Zamku w Łańcucie, Zamku Królewskiego w Warszawie - Muzeum, Muzeum Ziemi Tarnowskiej, Muzeum w Jarosławiu Kamienica Orsettich, Muzeum Zamoyskich w Kozłówce, Muzeum Podkarpackiego w Krośnie, Muzeum Podlaskiego w Białymstoku, Muzeum Narodowego w Poznaniu, Muzeum Narodowego w Lublinie, Zamku Królewskiego na Wawelu - Państwowe Zbiory Sztuki, Muzeum Krakowa, Muzeum Narodowego w Krakowie, Muzeum Łazienki Królewskie w Warszawie, Muzeum Narodowego w Warszawie, Muzeum Miejskiego w Berlinie, Muzeum Dzieduszyckich w Zarzeczcu oddział Muzeum w Jarosławiu Kamienica Orsettich, Muzeum Wnętrz Pałacowych oddział Muzeum Podlaskiego w Białymstoku, Muzeum Diecezjalne Dom Jana Długosza w Sandomierzu, Biblioteka Diecezjalna w Sandomierzu, Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Rzeszowie, Archiwum Naukowego Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej, Archiwum Państwowego w Lublinie, Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku, Instytutu Botaniki PAN w Krakowie [obiekty pochodzą ze zbiorów Narodowej Kolekcji Bioróżnorodności Organizmów Współczesnych i Kopalnych Instytutu Botaniki im. Władysława Szafera Polskiej Akademii Nauk w Krakowie], Ośrodka Kultury Leśnej w Gołuchowie, Instytutu Systematyki i Ewolucji Zwierząt PAN w Krakowie, Nadleśnictwa Daleszyce, Arkadiusza Mańczyka, TVP 3 Rzeszów, Charlesa Rose'a

Patroni honorowi i medialni

Wydarzenie zostało objęte honorowym patronatem Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego - Marty Cienkowskiej, Marszałka Województwa Podkarpackiego - Władysława Ortyla oraz Marszałek Województwa Świętokrzyskiego - Renaty Janik.

Wystawa powstaje dzięki wsparciu finansowemu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego.

Ekspozycja została objęta patronatem medialnym: Portal historyczny Dzieje.pl, TVP Info, TVP 3 Kielce, TVP 3 Rzeszów, Polskie Radio Kielce, Spotkania z Zabytkami, Wernisażeria, Rynek i Sztuka, Biznes i Styl, Radio Leliwa, Tygodnik Nadwiślański wraz z portalem tyna.info.pl, Gazeta Codzienna Nowiny, portal nowiny24.pl.

Szczegóły: muzeumkolbuszowa.pl

